

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 451

Pilchowice-Wilcza – 8c

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	II.1.1 Górnictwo	W,Z	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce	I.1 Budownictwo	W	6
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze	W	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2. Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	I. Gospodarka przestrzenna III. Zarządzanie środowiskiem IV.2 Brak zabiegów ochronnych	W	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.4. Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.1.1 Intensyfikacja rolnictwa I.5.1 Brak planowania krajobrazu	W	5

A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I.5 Planowanie przestrzenne	W	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I. Gospodarka przestrzenna	W	9
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I. Gospodarka przestrzenna VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.2. Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	I. Gospodarka przestrzenna IV.2 Brak zabiegów ochronnych VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.3. Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	VI Społeczno-kulturowe	W	2
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	VI Społeczno-kulturowe VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	8
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.3. Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego	VI.6 Mieszanie się wzorców lokalnych i procesów globalnych w	W	11

	kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	danym obszarze		
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.6. Miejsca kultu i pamięci narodowej	B.6.1. Zaburzenia struktury przestrzennej, wiodącej funkcji oraz degradacja genius loci i sacrum miejsc kultu religijnego	VI Społeczno-kulturowe	W	2
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa I.1.1 Niski poziom i przypadkowość zabudowy terenu	W	8
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	6
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	5
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3. Tożsamość miejsca	C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	VI.6 Mieszanie się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	W	5
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2.3 Ruch komunikacyjny	W	5
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.2. Walory zapachowe	D.2.1. Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.	III.1 Rolnictwo II.4 Gospodarka komunalna	W	3
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3. Zanieczyszczenie wód	IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze	W,Z	5

D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	II.1.2 Ciepłownictwo	W,Z	10
D.3. Walory sanitarne				

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego

1. Planowanie i realizacja obiektów budowlanych w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu.
2. Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

3. Zaniechanie procesów osuszania bagien, torfowisk i stawów, w tym w szczególności melioracji odwadniających w rejonie obniżenia terenowego dolinki niewielkiego cieku (dopływ Bierawki), na którym założone zostały stawy w Pilchowicach, a także zachowanie układów roślinności szuwarowo-turzycowiskowej i łąkowej.
4. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk, przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych łąk i pastwisk, które ulegają przekształceniom.
5. Zachowanie poza zwartymi obszarami zabudowanymi struktury krajobrazu otwartego, typowego dla obszaru mozaikowego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, torfowisk, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
6. Niedopuszczanie do dalszej zabudowy cennych elementów systemu ekologicznego oraz krajobrazowego, w szczególności naturalnych i półnaturalnych ekosystemów dolinek rzecznych poza obszarami wyznaczonymi do zabudowy w obowiązujących w dniu uchwalenia audytu krajobrazowego miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
7. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia. Dopuszcza się możliwość usuwania drzew obumierających i martwych z terenów zieleni urządzonej oraz terenów zabudowanych i przewidzianych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
8. Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami właściwymi do istniejących uwarunkowań.
9. Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym uwzględnienie drożności korytarzy ekologicznych gdzie zabudowa jest już dopuszczona ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

10. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu, z dopuszczeniem zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów, zgodnie z obowiązującymi aktami planowania przestrzennego.
11. Nierozpraszanie zabudowy, w szczególności we wsi Wilcza wzdłuż osi prostopadłych do głównych osi układu osadniczego.

12. Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych na terenach zabudowanych oraz realizacja zieleni wysokiej i niskiej w sposób preferujący gatunki rodzime.
13. Ochrona cech układu ruralistycznego oraz elementów i obszarów o charakterze zabytkowym oraz zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych, w szczególności w centrum wsi Pilchowice, a także drewnianego kościoła pw. Św. Mikołaja w Wilczy i Pałacu w Wilczy: 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
14. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW: nielokalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych.
15. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków i obiektów i zespołów przestrzennych mających cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
16. Ochrona przed zaburzeniem struktury i funkcji miejsc kultu religijnego i pamięci.
17. Ochrona cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przed przypadkową zabudową i infrastrukturą w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego poprzez harmonizację co najmniej gabarytów, form i proporcji budynków oraz użytych materiałów w elewacjach i dachach budynków.
18. W obrębie wyznaczonego na załączniku kartograficznym obszaru wyróżniającego się Lokalną Formą Architektoniczną utrzymanie zachowanego układu centrum wsi wielodrożnicowej na planie średniowiecznym. Dachy dwuspadowe strome z okapami, odcienie szarości lub czerwieni. Wysokość zabudowy nie wyższa niż 2 kondygnacje. Domy murowane, tynkowane, ściany budynków gospodarczych z kamienia, cegły, desek lub tynkowane. Elewacje budynków w kolorach jasnych, naturalnych, odcienie bieli, szarości, ugrów.
19. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych. - Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów i zasadach ich zagospodarowania zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego gminy Pilchowice.
20. Zachowanie osi widokowych na kościół w Pilchowicach i na kościół w Wilczy.
21. Zachowanie punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
22. Ochrona przed zaburzeniem struktury na terenie w granicach dawnej kolejki wąskotorowej *(przewidzianej do odtworzenia funkcji na trasie do Stanicy)*.
23. Niedopuszczanie sytuowania reklam LED; niedopuszczanie do lokalizacji reklam na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
24. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.
25. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego i historii wsi Pilchowice-Wilcza.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

26. Ograniczenie metodami planistycznymi, organizacyjnymi i przyrodniczo-technicznymi zagrożenia hałasowego z drogi krajowej z Gliwic do Rybnika, przecinającej wieś Wilcza.
27. Niedopuszczanie do realizacji przedsięwzięć stwarzających uciążliwości zapachowe, w tym w szczególności ferm chowu zwierząt oraz biogazowni.
28. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.

29. Dążenie do ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez promowanie bezemisyjnych lub co najmniej niskoemisyjnych źródeł ciepła.